

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 20 - III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 15. Mai 1943

Einzelpreis 10 Rpf

Führer-jev poziv nemškemu narodu

Vojna pomožna akcija za Nemški Rdeči Križ

(Kriegshilfswerk des Deutschen
Roten Kreuzes)

Ob začetku vojne pomožne akcije (Kriegshilfswerk) za Nemški Rdeči Križ 1943 je Oberbefehlshaber Hilgenfeldt podal zastopnikom nemškega tiska obsežno poročilo o darilih in storitvah te plemenite akcije v minulem letu.

Zbirke in darila za pomožno akcijo Nemškega Rdečega Križa so leta 1942 prinesle lepo vsoto 357.412.945,84 RM, kar je zgovorljiv dokaz za požrtvovalnost in zaupanje nemškega naroda. Za duh, iz katerega nemško ljudstvo daje prispevke, govori tudi dejstvo, da so ravno po končanih junaških bojih pri Stalingradu narasla darila. Zahvala za požrtvovalna darila ne gre samo darovalcem, prav posebna zahvala gre zbiralcem in zbiralkam, ki se ne oziirajo na trud in neumorno delo, da omogočijo tako sijajne uspehe.

In kaj se zgodi z denarjem? Najprej se krije vse organizatorne izdatke, ki jih ima Rdeči Križ. Tu se je spomniti z zahvalo in priznanjem na neumorno in požrtvovalno delo in nedosegljive storitve vseh sester, zdravnikov ter ostalih pomočnikov, ki mnogokrat pod najhujšimi razmerami, žrtvujoč svoje oddihe in dopuste po laceratih frontnega področja in v domovini opravljajo svojo trdo in požrtvovalno službo.

Največji del sredstev vojno zimske pomoči za Rdeči Križ pa pride neposredno oboroženi sili v prid. Tako se je za oskrbovanje ranjencev po

Narod naj prekosi v podpiranju akcije četrtje vojne pomoči Nemškega Rdečega Križa samega sebe - Zahvala, ki jo zaslužijo nemški vojaki

K četrti akciji vojne pomoči Nemškega Rdečega Križa je Führer izdal sledeči oklic:

NEMSKI NAROD!

Zopet je minula zima, ki je našim vojakom naložila najtežje boje in najbolj trda bremena. In zopet je zasluga teh mož na vzhodu, da se je uspešno premostilo krizo, na kateri bi se bila vsaka druga oborožena sila zrušila. Kako velike in obsežne so pri tem bile zahteve v telesnem in duševnem ozirju, domovina sploh ne more presoditi. Edino junaštvo teh mož gre zasluga, da smo končno navale sovražnika ne samo zdržali, temveč ga celo v najhujših protinapadih vrgli nazaj.

Tudi nemška domovina mora z delom in požrtvovalnostjo mnogo doprinašati. Toda te žrtve obledijo napram trpljenju, ki so ga naši vojaki morali prenašati že drugo zimo na vzhodu.

Take storitve so možne samo iz ljubezni do lastnega naroda, ki ga je treba rešiti in do lastne dežele, ki jo je treba obvarovati pred vojnimi grozotami. Gre pač za nemško ljudstvo, njegove žene in otroke, za kar naši možje vedno zopet po vseh frontah silnega bojevanja izpostavljajo svoja življenja.

Pa tudi nemška domovina je postala hrabra. Tudi v njena mesta, trge in vasi se je prenesla vojna. Kljub temu se teh žrtve ne da primerjati z nadčloveškimi trdotami, s katerimi se borijo naši vojaki po raznih frontah, posebno pa na vzhodu. Zato je časten dolg in dolžnost domovine, pokazati svojim vojakom, da kljub teži, ki jo prenaša, niti eno sekundo ne pozabi fronte in ničesar ne opusti kar lahko lajša bojevnike rane, ter s svojim udeleževanjem iz skupnega požrtvovalnega duha nacionalsocialistično ljudsko skupnost praktično utrjuje.

Četrtič pozivam nemški narod, da obnovi v akciji vojne pomoči Nemškega Rdečega Križa svojo skupno zvezo požrtvovalnosti ter s tem našim vojakom izrazi zahvalo, ki jo v veliki meri zaslužijo.

Kakor je Nemeč kot vojak v tej zimi zrasel preko samega sebe, tako pričakujemo, da bo tudi domovina v novi akciji vojne pomoči Rdečega Križa prekosila samega sebe.

Führerhauptquartier, 10. Mai 1943.

gez. Adolf Hitler.

lacaretil in transportih in za oskrbovanje vojakov v oddelkih, ki so na

potu okrevanja, izdalo 146.989.204,72 RM. Pri tem je šlo za vojake v domovini ter na področjih vzhoda do operacijskega področja, za transporte ranjencev itd. Povsod, kjer so ranjenci, se skrbi za nje. Tudi za prirejanje mnogih zabav, ki so jih deležni ranjenci, se uporablja ta sredstva. Mnogo ranjencev pride na obvezovališče brez krušne torbice, brez zobne krtače, brez brivskega aparata ali žepnega noža in velike važnosti je, če se jim te stvari preskrbi. Zato skrbi tudi za to pomožna akcija. 26.168.502,79 RM je šlo za darila za ranjence, za zimsko preskrbo vojakov in za vojaške domove, ki jih danes tudi financirajo iz sredstev pomožne akcije Rdečega Križa.

Kakih 37 milijonov RM je dobila akcija za poštno pakete. Tu se je spomniti zadnje velike akcije od 30. januarja, ko so čete na vzhodu v gotovih frontnih odsekih dobile dodatne stvari iz sredstev vojno-pomožne

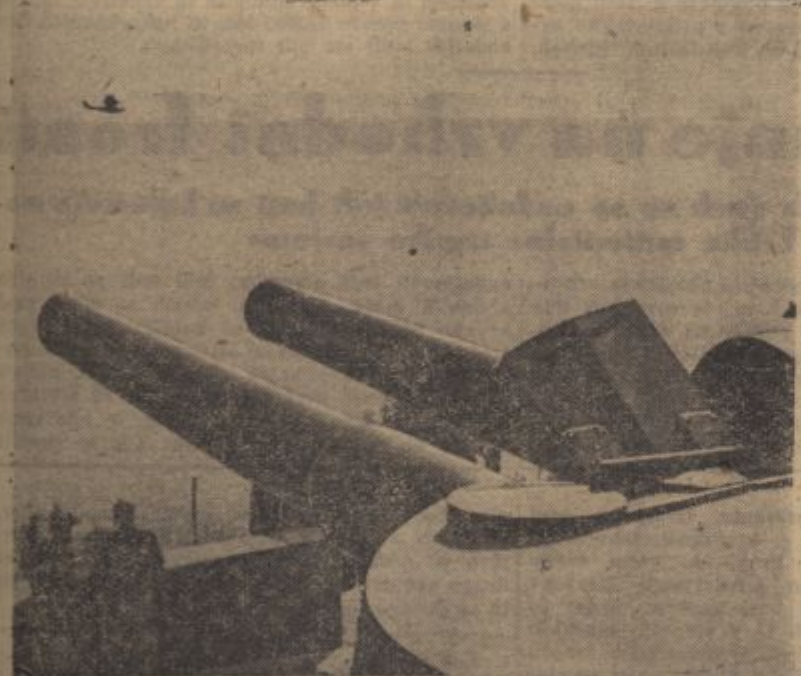
akcije. Idealna skrb za vojake in njihove svojce s vojno poštnim časopisjem, domovinskimi pismi, posebnimi prireditvami itd. je uporabila okrog 24.300.000 RM. Ta postavka se bo v tekočem letu še zvišala, ker se po lacaretil in okrevališčih izdaja vedno več vstopnic za kino in gledališča, razen tega pa prireja tudi vedno več brezplačnih tovariških prireditev za vojne vdove in žene na fronti se nahajajočih vojakov.

Končno se je uporabilo za okrevanje ozdravljenih vojakov in za druge izdatke 33.164.065 RM, za podpiranje težkih ranjencev, za nabavo knjig in brošur itd. 928.350 RM. Za podpiranje najbolj težko ranjenih se izdaja tudi podpore pri ustanavljanju družin in lastnih družinskih gospodarstev.

iz vsega tega je razvidno, da je bil največji del sredstev, ki jih zbere vojno pomožna akcija Nemškega Rdečega Križa, uporabljen za nemške vojake in da tudi vsa ostala sredstva Rdečega Križa in njenih ureditev koristijo nemškimi vojakom.

Italijanske žrtve v tej vojni

Iz Rima poročajo: Italijanski tisk poroča o žrtvah, ki jih je v tej vojni doprinesla Italija. Tako je izgubila doslej 15 generalov in 53 polkovnikov. Celokupne izgube italijanske oborožene sile znašajo doslej 46.193 padlih in 113.736 ranjencev. Na zapadni fronti so izgubili Italijani 935 padlih in 3551 ranjencev. Balkanska fronta je zahtevala 22.728 padlih in 48.826 ranjencev. V Afriki je padlo 15.362 Italijanov, dočim jih je bilo 23.588 ranjenih. Na vzhodni fronti so imeli Italijani 6674 padlih in 36.303 ranjenih. V domovini so beležili 994 padlih in 468 ranjencev.

Scherl-Bilderdienst (Luce).

Wacht an Italiens Küste.

Die langgestreckten Küsten unseres italienischen Bundesgenossen werden durch ausgedehnte Befestigungsanlagen, die mit zahlreichen großkalibrigen Geschützen armiert sind, gegen feindliche Angriffsversuche geschützt

Židje so krivci! Lunuški obpor v Tuneziji

Če sil ozi se borijo z vse odločnostjo proti ogrojeni svetini Ajiki - Potek bojov v Zvezni Ajiki

Nemška vojska se poglavitno vodi v tunuzijski noči in dnevi. Vse odločnostjo se bori proti ogrojeni svetini Ajiki. Potek bojov v Zvezni Ajiki. Nemška vojska se poglavitno vodi v tunuzijski noči in dnevi. Vse odločnostjo se bori proti ogrojeni svetini Ajiki. Potek bojov v Zvezni Ajiki.

Nemška vojska se poglavitno vodi v tunuzijski noči in dnevi. Vse odločnostjo se bori proti ogrojeni svetini Ajiki. Potek bojov v Zvezni Ajiki. Nemška vojska se poglavitno vodi v tunuzijski noči in dnevi. Vse odločnostjo se bori proti ogrojeni svetini Ajiki. Potek bojov v Zvezni Ajiki.

Potek bojov v Zvezni Ajiki. Nemška vojska se poglavitno vodi v tunuzijski noči in dnevi. Vse odločnostjo se bori proti ogrojeni svetini Ajiki. Potek bojov v Zvezni Ajiki. Nemška vojska se poglavitno vodi v tunuzijski noči in dnevi. Vse odločnostjo se bori proti ogrojeni svetini Ajiki.

V tunuzijski noči in dnevi. Vse odločnostjo se bori proti ogrojeni svetini Ajiki. Potek bojov v Zvezni Ajiki. Nemška vojska se poglavitno vodi v tunuzijski noči in dnevi. Vse odločnostjo se bori proti ogrojeni svetini Ajiki.

Dopajanje na vzhodni front

V zadnjih dneh so se nadaljevali trbi boji za kubansko morščiče - Velike materijalne izgube sovjetov. Kakor je razvidno iz poročila nemškega virovega poveljstva z dne 6. maja, je sovjetnik dne 6. maja ves dan napadal z močnimi silami vzhodno fronto kubanskega morščiča. Vali iz napada so bili obdli. Pri tem je bilo uničenih mnogo sovjetških tankov. Jutno ob šestih urah so nemške čete obdile par lokalnih sovjetških napadov. Na vzhodni fronti kubanskega morščiča so se zvezna židovskega vprašanja. Izšel se pendi od leze, ker je namk o kvantnosti židovskega upliva zalet vedno širje krogje po vsem svetu. Stalno in konsekvencno govortanje židovske nevarnosti je rodilo že lepe uspehe. Sedaj se svita v tem pogledu tudi že v mnogih anglikih in ameriških glavah. Tudi v sovjetnem taboru se spoznava, da so židje v prvi vrsti zaline- restanti na krivopisnih narodov. Židje so hoteli imeti vojno proti Nemščil. Medtem se je pre- levlja vojna v splošno unčevanje židovstva. Nemškemu narodu so namenili unčevanje, niso pa vedeli, da so z tem pohajali svojo lastno smrti. Če tako premitimo vlogo, ki jo je igralo židovstvo v evropski Evropi, nam po takoj jasno, da je židovstvo moralo v lastnem interesu izvesti zvezovalni oboževalni konflikt. Kakor preje tako upajo židje tudi sedaj, da bodo izkoristili spori narodov v svoje svirje. Povsem pravilno je upoval Reichsminister der Goebbels v svojem zadnjem članku objavljenem v tedniku 'Das Reich', da so židje hoteli imeti vojno. Kakor kol pogodbeno v sovjetški tabor povoz so židje vodili eksponenti vojskovanja. Vidimo jih kot hujšaje, inspektorje in pitjančarje. Židje trgata nitijsko sovzno vojno gospodarstvo z vsem, ki kaže vso maskevalnost in laze. Židje so na dalje lali, ki že sedaj izdelujejo nacrte glede uničenja Nemčije in trajne oslavitve nemškega naroda. V Angliji in Ameriki vobijo židje kvr- željno agitacijo, v sovjetski pa tvorijo glavni kader tabele in komisarijske izjavne GPU. Židje so nekaj koment, ki veče sovzno koalicio na- rodov. Nemški narod je stalno poučen o temnih naklepih internacionalnega židovstva. xato ne po odnahu vse dalje, dokler židovstvo ne bo dokončno odpravljeno svoje satanske vloge na svetu. Nemški nacionalsocializem je dobi- nesel ogromni pripevek k mednarodnemu spo-

FK-Aufn.: Kriegsber. Kurschat (Wb.)

Sowjetgräben im Sturm genommen.
Eine Höhe, auf der sich die Sowjets festgesetzt hatten, wurde von unseren Grenadiern zurückgewonnen. Der Kompaniechef, der das Unternehmen führte, beobachtet während einer Kampfpause das Gelände, gleich gibt er seine Befehle zu weiterem Angriff.

Weltbild.

Der Führer beim Parteitrauerakt für Stabschef Lutze.

Der Führer, der seinem alten treuen Mitkämpfer von Herzen kommende Worte des Gedenkens widmete und ihm als viertem Deutschen die höchste Auszeichnung, die Oberste Stufe des Deutschen Ordens, verlieh, grüßt zum letztenmal seinen toten Stabschef.

Aufn.: OT-Kriegsber. Weinbach (Wb.)

Immer neue U-Boot-Bunker und Befestigungsanlagen werden an der Atlantikküste errichtet.

Der Chef der Organisation Todt, Reichsminister Speer, läßt sich von Offizieren der Wehrmacht und OT-Einsatzleitern berichten und gibt nach eingehender Prüfung seine Weisungen.

na vsej vzhodni fronti omenjenega dne pet letal. V pomorskem prekopu pri Leningradu so nemške obalne baterije dvopile dve sovjetski stražni ladji, dočim sta bili dve nadaljni taki ladji pokodovani.

Po poročilu z dne 8. t. m. je sovražnik dne 7. maja raztegnil na kubanskem mostišču svoje napade tudi na druge odseke. V silovitih bojih od moža do moža ter deloma v protinapadih so nemške čete odbile sovjetske napade. Razbile so trideset sovjetskih tankov ter odvedle v ujetništvo več sto sovjetov. Na srednjem Donecu južno od Orela in zapadno od Velikije Luki so se vršili lokalni boji, ki so končali uspešno za nemške čete. Lovci in protiletalski artileristi so uničili omenjenega dne 99 sovjetskih letal ob kirih lastnih izgubah.

Na kubanskem mostišču so se izjalovili tudi 9. maja sovjetski poskusi prodora. Sovjeti so pripravili svoje napade z artilerijo ter močno

podpore tankovskih odredov in letalcev. Imeli so zelo težke izgube. Na ostali vzhodni fronti so bili le posamezni boji lokalnega pomena.

10. maja je sovražnik napadal na kubanskem mostišču le na nekaterih mestih in še to z bolj slabotnimi odredi. Napade sovjetov so odbile nemške čete deloma že v pripravah. V teku uspešnih obrambnih bojev na kubanskem mostišču od 29. aprila do 10. maja so čete suhozemne vojske uničile in zaplenile same 159 sovjetskih tankov. V Barentskem jezeru so Nemci potopili neko tovorno ladjo s 3000 brt.

Dne 12. maja je javilo nemško vrhovno poveljstvo, da je potekel dan razun lokalnega bojevanja ob kubanskem mostišču razmeroma mirno. Lokalni boji so se odigravali tudi pri Lisčansku. Nemško letalstvo je po dnevu in po noči bombardiralo z močnimi silami sovjetska zbirališča čet, vzletišča in železniške cilje.

izkrcanju angleško-ameriških sil v Francoski Severni Afriki je Rommel svoje bivanjv Afriki, ki je bilo prvotno mišljeno samo mimogrede, še podaljšal. Pod stalnimi napadi deleko močnejšega nasprotnika je maršal na zgodovinsko važen način vzorno umaknil svojo armado do Tunisa. Ker se je pa Rommelovo zdravstveno stanje še vedno hujšalo, mu je Führer v soglasju z Ducejem ukazal, da se po dosegu postojank Gabes nemudoma vrne v Nemčijo v svrhu ozdravljenja. Tako se je Generalfeldmarschall Rommel dne 11. marca 1943 javil v Führer-jevem glavnem stanu, kjer je v znak edinstvenih zaslug v dveletni afriški vojni bil odlikovan z najvišjim odličjem Eichenlaub mit Schwertern und Brillanten zum Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes.

Zdravstveno stanje Generalfeldmarschalla Rommel-a je trenutno na potu izboljšanja. Führer mu bo po njegovem popolnem okrevanju poveril nove naloge.

„Italija se bo povrnila v Afriko!“

Mussolini italijanskemu narodu: „Mi bomo zmagali!“ - Italijanski narod je neločljivo povezan z Ducejem - Rim je znova prisegel svojo zvestobo Mussoliniju

Preteklo sredo je bil Benečanski trg v Rimu priča silne manifestacije zvestobe in povezanosti italijanskega naroda z Ducejem. Omenjenega dne je novi tajnik fašistične stranke Carlo Scorza sprejel funkcionarje stranke iz vseh pokrajin Italije. V zvezi z omenjenim sprejemom se je začel polniti prostrani trg Piazza Venecija, ki ga je napolnilo več tisoč Rimljanov. Narod je zavzel tudi vse stranske ulice. Fašistični odredi so medtem zavzeli svoja mesta neposredno pred velikimi vrati Benečanske palače. Ko so se odprla vrata zgodovinskega balkona, raz katerega je Mussolini že tolikokrat govoril v dvajset letih fašističnega režima, — tu je objavil 10. junija 1940 vojno napoved Angliji in Franciji — je nastal vihar navdušenja. Narod je klical »Duce, duce!« Rimsko prebivalstvo je z viharnimi ovacijami pozdravilo Mussolinija, ki je odzdravil z rimskim pozdravom. Nato je imel Mussolini kratek govor.

Pred devetimi leti, — tako je govoril Mussolini — je bil s tega mesta proglašen zaključek afriške kampanje, obenem pa ustanovitev italijanskega imperija. Ta razvoj danes nikakor ni zaključen. Če so dogodki zadnjega časa dovedli do sedanjega položaja, je to le odmor, ne pa zaključek razvoja. Italija se mora in se bo vrnila nazaj v Afriko.

Ko je Mussolini ponovil svoje besede »Mi se

bomo vrnili v Afriko«, je nastal nov vihar navdušenja. Mussolini je nato nadaljeval: »Vse koprenje milijonov Italijanov velja vrnitvi v Afriko, da bi tam nadaljevali zgodovinsko poslanstvo, ki ga je prevzela Italija na afriškem kontinentu. Bog je pravičen, Italija je neumrljiva. Mi bomo zmagali! Mi moramo izkazati frontnim bojevnikom čast, vsem slabičem in strahopetcem pa moramo pokazati vrata. Izdajalec vseh vrst velja svinec. Italijanski narod navdajajo danes tri kategorične zahteve: čast frontnim bojevnikom, zaničevanje strahopetcem, svinec izdajalcem! Za milijone Italijanov, ki hrepenijo po Afriki, je samo eno zdravilo: vrnitev. In mi se bomo vrnili!«

Generalfeldmarschall Rommel je dobil najvišje odlikovanje

Führer-jev glavni stan poroča: Ko so Angleži leta 1942 začeli s svojo veliko ofenzivo proti postojankam pri El Alameinu, se je Generalfeldmarschall Rommel nahajal v Nemčiji. Njegovo dolgo bivanje v Afriki mu je v zdravstvenem pogledu toliko škodovalo, da se do takrat vedno odloženo zdravljenje ni več dalo preložiti. Takoj po prvih poročilih o angleškem napadu je Rommel kljub nasprotovanju zdravnikov prekinil svoje zdravljenje ter se vrnil v Afriko. Po

Weltbild.

Nach dem Parteitrauerakt im Mosalksaal der Reichskanzlei. Abschied von dem verstorbenen Stabschef der SA, Viktor Lutze. Der Trauerzug passiert das Brandenburger Tor.

IZ TUK TEDNA

Zaupajmo v nacionalsocializem!

Hermann Göring je nekoč iznesel sledeče misli: »Was ist letzten Endes der Nationalsozialismus? Es ist die Lehre vom Glauben, vom Glauben an unser Volk und an seine Zukunft. Dieser Glaube befähigt uns für die Zukunft, das deutsche Fundament so fest zu mauern, daß wirklich und wahr-

Fallschirmjäger vor dem Einsatz.

Im mittleren Abschnitt der Ostfront warten die Fallschirmjäger auf den Marschbefehl, um wieder im Kampf gegen die Sowjets eingesetzt zu werden.

haftig unser Volk unbesiegbar darauf zu stehen vermag. Dieser Glaube an unser Volk und seine Zukunft gibt uns auch die innere Kraft, die wir gebrauchen für unsere tägliche Arbeit, für unser Wirken und Schaffen und, wenn es sein muß, für unseren letzten Einsatz.« Po našem se to pravi: »Kaj je koncem konca nacionalsocializem? Nacionalsocializem je nauk o veri, v naše ljudstvo in njegovo veliko bodočnost. Ta vera nas usposablja zidati bodoči fundament Nemčije tako, da bo stal naš narod stvarno in resnično nepremagljivo na njem. Ta vera v naše ljudstvo in njegovo bodočnost nam nudi tudi notranjo moč, ki jo potrebujemo za vsakdanja dela, za naše udejstvovanje in ustvarjanje, in če mora biti, za našo zadnjo vpostavo.«

Hermann Göring je, kakor znano, Reichsmarschall ter prvi in najbližnji sodružnik Adolf Hitler-ja, torej mož, ki se odlikuje z veliko splošno izobrazbo in se je v svojem dosedanem udejstvovanju vedno in povsod obnesel in odlikoval. V prvi svetovni vojni je bil med prvimi pionirji nemškega vojnega letalstva. Odlikoval se je na organizatornem in na bojnem področju ter kot svetovno znani zračni junak bil prvi, ki se je pridružil nacionalsocialističnemu gibanju Adolf Hitler-ja. V vrstah Führer-ja je korakal in deloval vsa leta bojev za oblast ter pri tem stekel zasluge. Po prevzemu oblasti je postal vrhovni poveljnik letalstva ter se v tem svojstvu zopet pokazal moza velikih organizatornih in ustvarjajočih zmoglosti. Pripravil in ustvaril je nemško letalstvo, ki je ob izbruhu sedanje voje s svojimi uspehi na bojiščih presenetilo in posekalo vsa pričakovanja. Kot gospodarski politik in državnik v splošnem se uveljavlja Göring, odkar ga je Führer postavil na take položaje.

Pravilno je povedal Göring, da je nacionalsocializem nauk o veri v naš narod in našo veliko bodočnost. Tam kjer ni vere, tam ni zaupanja in če ni zaupanja, tudi ni sposobnosti. Ker je pa v nemškem narodu vera in popolno zaupanje v nacionalsocializem, katerega iniciator in voditelj je Führer, ima narod v tem železo in cement, s

katerim betonira temelje državne skupnosti. Da bodo ti temelji trdni in odporni ter tako močni, da bo narod, ki bo stal na njih nepremagljiv, dokazuje že razvoj dosedanjih vojnih dogajanj. Komaj šestletna graditev in obnavljanje temeljev nemške državne skupnosti je z izbruhom vojne dokazalo, da vse to že drži, kar je Göring zapisal. Ker je pa sedanjo vojskovanje in bojevanje z vsem delom naroda, ki je z istim povezano nekakšno nadaljevanje zgraditve in ureditve bodočnosti nemškega naroda in države in ker nam bo vera v samega sebe kakor doslej tudi odslej nudila moč za krajne in najnevarnejše vpostave na frontah pred sovražnikom in na domovinski fronti, si bomo z uspešnim zaključkom vojne ustvarili boljše in lepšo bodočnost.

Spanija ne stoji ob strani

Španski državni poglavar general Franco je sprejel o priliki svojega obiska v Sevilii vse generale in častnike vojnega okrožja. Ob splošni napetosti je povzel besedo ter govoril o državnju Spanije v sedanji vojni. Z vso odločnostjo je izjavil, da poseduje Spanija močno vojsko, ki je pripravljena vsikdar zagrabiti za orožje ter braniti varnost in neodvisnost dežele. Med drugim je povedal Franco sledeče:

»Svet preživlja trenutno težavne čase. Spanijo je rešila pred lastno propastjo zmaga nad komunizmom. Komaj smo pričeli z obnovo, je izbruhnila sedanja vojna, v kateri lahko opazimo troje obdobji. Prvo obdobje karakterizira borba za hegemonijo v Evropi. Drugo obdobje karakterizira razširjenje spora na področje Sredozemskega morja in na Atlantik, obenem pa tudi dejstvo, da se je borba spremenila v odločitev med civilizacijo in med boljševizmom. Spanija se nahaja v zapadnem delu Sredozemskega morja. To je vzrok naše neintervencije, ki pa ne pomeni, da stojimo popolnoma ob strani Spanija je budna ter zasleduje z napetostjo pojave ob njenih mejah ter na morjih, ki pljuskajo ob njene obale. Tretje obdobje karakterizirajo težave s katerimi vzdr-

PK-Kriegsberichtler Maier (PBZ/Sch)

Abwehrbereite Front im Kuban-Brückenkopf.

Vor den deutschen Stellungen ist ein sowjetischer Sturmangriff zusammengebrochen. Einige der Bolschewisten wurden unmittelbar vor dem deutschen Graben im Nahkampf niedergemacht.

žujemo mir. Mi moramo, ako treba, rešiti vse tisto, kar smo že rešili. Moja vlada ima nalogo, ojačiti vsa vojna sredstva, kajti vojne ni možno improvizirati. Celokupno delo naroda mora biti usmerjeno v to delo. Narodi, ki za borbo niso pripravljene, bodo doživeli hude posledice. Španski narod ima svoje najboljše dobrine v kvaliteti svojih vojakov. Mi imamo tudi dobro orožje, še boljše pa je moč naše rase. Spanija poseduje mnogo sredstev za boj, toda najboljše je vsekakor hrabrost njenih vojakov. Svet naj ve, da smo močni, edini in dobrega upanja. Vestem tuje agitacije ne sme nikdo nasesti. Ko so odšli naši častniki na sovjetsko fronto, so dobili orožje kakor je bilo naše. Njihov duh je bil španski duh. Sedaj obiskujem mnoga španska mesta in vasi. Oznanjam jim resnico, edinstvo in disciplino, da bi bila domovina napolnjena z istim duhom kakor fronta.«

DROBIZ

□ Brez laži in zanikanja pri boljševikih ne gre. Kakor smo že poročali, so vrgla sovjetska letala v noči na 28. april na švedski otok Verkoer p. Karlskroni več bomb. Švedska vlada je v Kjuibšev-u protestirala proti taki kršitvi svoje nevtalnosti, toda sovjetska vlada je odbila protest s pripombo, da sovjetska letala v omenjeni noči niso preletela švedskega ozemlja. Dejstvo, da so našli na drobcih črke v ruski cirilici, še ni po mnenju sovjetske vlade »nikak dokaz«. Dogodek je zelo podoben poletju 1942, ko so neke neznane podmornice opetovano obstreljevale švedske ladje v švedskih teritorialnih vodah. Tudi takrat so našli na torpednih drobcih rusko cirilico, toda sovjetska vlada je uporno tajila vsako krivdo. Boljševikom pač ni nič verjetli.

□ Generali brez armad. Nedavno so nekje na Balkanu prijeli angleškega majorja, srbskega nadporočnika in angleškega korporala. Ti trije so se ponoči spustili kot padalci na Balkan. Njihova naloga je bila, da se postavijo na čelo »dobre pripravljene upora« ter prevzamejo vodstvo »revolucijske armade«. Britanski major je bil za to določen, ker je poznal ozemlje, na katerem bi naj nastopil kot »vojskovodja«, saj je nekaj let istotam deloval kot inženjer. Dva dni in dve noči so ti »generali« iskali svoje čete in kljub temu niso nikogar našli, ki bi hotel z njimi in se bojevati. Končno jih je neki kmet prijel ter izročil vojaškemu oblastem. Tako je imela vsa prva angleškega ujetnika. Iz vstaje in revolucije pa seveda ni bilo nič. Prebivalstvo ki bi naj bilo začelo revolucionirati, je eksistiralo samo v možganih britansko-židovske agitacijske klike v Londonu.

Materinski dan . . .

Zopet praznuje nemški narod, praznuje zlasti nemška deca materinski dan. Praznuje ga sredi maja, ko nudita vrt in narava tisto cvetje, s katerim izkazujejo otroci svojo ljubezen mladim in starim materam. Čeprav smo sredi vojne, ki ne dopušča nikakih izrednih priredb, si nemška mladina ne da vzeti počastitve svojih mater. Ljubezen do matere je negoval zlasti nemški človek, ki je čutil v tej počastitvi od pamtliveka del svoje srčne kulture. Slavni slikarji in pesniki so ovekovečali svoje matere, mnogi nemški skladatelji so v svojih pesmih, posvečenih materam ob zibelkah, izrazili vso nežno milino te ljubezni. Tako je materinski dan tudi danes, ko je materinstvo najbistvenejši sestavni del narodnega življenja, praznik celokupnega nemškega naroda.

Kakor po vsem ostalem Reich-u, bo tudi spodnještajerska mladina počastila svoje matere. Proslave v skromnem okviru se bodo vršile po krajevnih skupinah na deželi in po mestih. Toda najlepše počastitve mater se bodo vršile na domovih samih. Mladina bo topot izkazala svojim mamicam vso svojo ljubezen. Dekleta in fantje bodo že zjutraj s cvetjem napovedali svoje čestitke, po možnostih jim bodo pritrjali veselje s petjem na ta ali oni način. Da bi razbremenile svoje mamice, bodo hčerke po možnosti opravile delo, ki bi ga sicer morala opraviti mamica. Skuhale bodo zajutrek ter same postregle materi, da bi se tako oddolžile za vse tiste dobrote, ki jih prejemale dan za dnevom iz materinskih rok. Mladina bo 16. maja izkazala materam vso svojo ljubezen na vidni način, spomnila se bo pa tudi tistih mater, ki jih že krije prerani grob. Okrasila bo te grobove v znak nevenljive ljubezni do mater, tiste ljubezni, ki je ne uniči niti smrt.

Weltbild-Reichsfrauenführung

Zum Muttertag am 16. Mai

Bild: Archiv

In Mütterchens sicherer Obhut

IZ CARSTVA PRIRODE

o spanju rastlin

Izmenične spremembe lege listov čez dan so nam že dalj časa znane in so jih strokovnjaki že pogosto raziskovali. Včasih zavzamejo te spremembe prav lahko zanimljiv obseg. Prav v zadnjih letih so se mnogo trudili, da bi odkrili vzrok te periodičitete in pojasnili sovpadanje notranjih ali teh sprememb s spremembo dnevnega časa in od tega odvisnih pogojev za te pojave. V to svrhu so opazovali skoraj izključno rastline s zelo razvitimi listnimi členki kakor so to laški ali turški fižol in druge metuljnice.

Dognali so, da so vzrok gibanja listov spremembe v pritisku veličnega soka. Brünning je dognal, da imamo tukaj 24 urni ritem, ki je odvisen od vnanjih okoliščin, na primer od svetlobe ali včasih prav malenkostnega valovanja toplote. Podobno se odigravajoča in prav tako izdatna gibanja rastočih listov, odnosno listnih pecljev, pa so doslej le malo raziskovali. Čeprav so tukaj razmere nemara posebno zamotane in otežkočajo tolmačenje, vendar je bilo prav tukaj potreba raziskati splošne zakonitosti teh izmeničnih pojavov. Zato so pričeli preiskovati gibanja rastlinskih listov v tropskih krajih, ker so podnebne razmere naglo spremenljive.

Najprej so opazovali potek teh spalnih pojavov pod naravnimi pogoji na otoku Javi, ki je pravi paradiz za rastline. Sredi pragozda so postavili velik cvetličnjak, ker so bili aparatji za rastline na varnem pred močnimi dnevnimi nalivi, sicer pa so nanje delovali vsi drugi podnebni vplivi. Pokazalo se je prav nasprotno tega, kar so dognali poprej na tobaku, namreč, da so v tem noč in dan sopare nasičenem ozračju prav vidna normalna spalna gibanja rastočih listov. Med rastlinami, ki so jih proučevali, je posebno zanimiva rastlina iz rodu bombacacej s imenom ochroma lagopus. Pri prvem svitu se postavijo takoj v dnevno stanje, okoli katerega nihajo ves dan bolj ali manj očitno. Proti šestim zvečer se pa prav tako naglo postavijo v nočno stanje. Nato pa po kratkem odmoru spet počasi upadejo, dosežejo maksimum okrog polnoči in se počnejo proti jutru spet dvigati. Za sam potek in razlika obojnega gibanja kaže, da mora imeti to različne vzroke in različno mehaniko gibanja. Dognali so, da dnevno upadanje krmari neposredno svetloba, saj je pri slabem vremenu manjše in torej ustrezajo te spremembe spremembam razsvetljave. Gibanje samo je nemara pod neposrednim vplivom svetlobe na celice v peclju.

Isti pojav opažamo tudi pri starejših listih, ki ne rasejo več vsaj za oko na. Nočni upad listov

ali njihovo spanje opazujemo izrazito pa le pri mladih listih in pojenjuje s časom kakor pojenjuje rast. Potemtakem moramo smatrati ta pojav za rastno gibanje. Tudi to ni povsem neodvisno od svetlobe. Pri popolni temi upadanje listov naglo pojema in nastopijo motnje v določenem ritmu. Pri popolnoma enakih toploti in vlagi nastane novo ritmično gibanje v približno peturni periodi. Med rastlinami s členkovitimi sklepi je posebno tallum patens iz družine portulacej prikladna za opazovanje. Močni sedeči listi se dajo prav dobro zarisati in imajo proti metuljnicam še to prednost, da imajo en sam sklep. Gibanje so prav izdatna in ne pojemajo bistveno prav do odpada listja. Kakor vsa gibanja spečih rastlin, so tudi ta v prav veliki meri odvisna od svetlobe. Manjša nihanja svetlobe pa sploh ne izvejejo gibanja. Če napravimo popolno temo, se postavijo listi v spalno stanje in se povsem umirijo. Pri zadostno močni svetlobi nastopi pri poljubnem dnevnem ali nočnem času zaželeno stanje. Prav isti učinek kakor popolna zatemnitev ima že utemnitev samega pecljevega sklepa. Nasprotno pa nima potemnitev ali celo odstranitve listne ploške nikakega vpliva na gibanje členka.

V nasprotju s ochromo kaže torej tallum povsem svojstvena gibanja in ne najdemo nobenega znaka svojstvene periodičitete gibanja. Le svetloba ureja njeno gibanje. Tako so našli v teh rastlinah prav dragocene poskusne objekte, na katerih se nadaljujejo raziskovanja prav zanimivega vprašanja o spanju rastlin.

SPODNJEŠTAJERC I

V kolikor že nemščine popolnoma ne obvladaš, izpopolni svoje nemško jezikovno znanje s govorjenjem, čitanjem in pomiljevanjem v nemškem jeziku!

PK.-Aufn.: Kriegsber. Brändlein (Wb.)

Heute verwundet im Osten — morgen im Heimatlazarett.

Bald ist der Verwundete auf einem provisorischen Lager im »Storch« untergebracht und legt das erste Stück seiner eiligen Reise mit weiter, freier Sicht in der gläsernen Kabine zurück.

PK.-Aufn. Kriegsber. Tiemann (Wb.)

Mit vereinten Kräften.

40 PS helfen keinem Kraftfahrer mehr, wenn er erst einmal im Schlamm steckengeblieben ist.

GOSPODARSTVO

Prehranjevalno-politični položaj

O naslovnem predmetu poročajo s pristojnega mesta sledeče:

Ko se je pred letom dni, in sicer pomladi leta 1942, znižalo porcije kruha in mesa, je stala Nemčija pred resnim prehranjevalno-političnim položajem. Izredno huda zima 1941/42, ki je presešla najostrejšo zimo obeh predhodnih zim, je tako škodovala krušnemu žitu, kakor to Nemčija ne pomeni. Razen tega smo izgubili tudi vse zimske oljnice, poškodovanega je pa bilo tudi mnogo krompirja. Končno je to izredno vreme škodovalo preskrbi sočivja, na eni strani deloma huda zima, deloma pa prepozno sajenje, ker je zima predolgo trajala. Ta izreden položaj je prvič zahteval, da se je dva milijona ton ječmena odtegnilo živalski prehrani, kar je služilo v jeseni za izravnavo na sektorju preskrbe kruha. Da se je izravnalo učinek nezadostne preskrbe v pomladanskih in letnih mesecih, je bilo potrebno, da so se zvišale porcije mesa, kar je bilo hkrati v skladu z odtegnitvijo ječmena od krma. To je povzročilo močnejši poseg v stanje domače živine.

V dveh mesecih je začetek nove žetve. Priključitev na isto je osigurana. Preko tega se je dosežilo, da je oskrba krompirja in sočivja v minuli štiri bila najbolj ugodna, odkar traja vojna in da bo to stanje trajalo tudi preko letošnje pomladi in poletja do priključka na novo žetev. Ta položaj omogoča in zahteva, da se trenutno izravnava in prepreči poseganje v osnovni stalež živine. To pomeni znižanje porcij mesa za 100 gramov tedensko na vsako osebo. To znižanje pomeni osiguranje začasne preskrbe kruha in krompirja. S tem bo hkrati preprečeno nadaljnje znižanje stanja živine v breme bodoče oskrbe z mesom in mastjo, preprečeno bo pa tudi pokrmljenje žita in krompirja. V tem ukrepu je odločilno, da se na ta način preskrbi in osigura za ljudstvo rastlinska hrana. S tem je za bodočo odpravljen nevarnost, ki je nastala v lanskoletni izredni zimi. V svrhu izravnave znižanja mesne porcije za 100 gramov tedensko na osebo se bo v vsaki periodi izdalo 50 gramov masti in 300 gramov kruha več. V bodočih štiri dodelilnih periodah dobijo potrošniki dodatno še hranilo in dodaten sir. Sladkorja pa dobijo potrošniki eno kilo na osebo kot enkratno dodatek za vkuhanje sadja.

UNTERSTEIRER I

So weit du die deutsche Sprache noch nicht voll und ganz beherrscht, vervollständige du deine deutschen Sprachkenntnisse durch Sprechen, Lesen und Denken in deutscher Sprache!

UMNI KMETOVALEC

Sovražniki detelje in lucerne

V našem zadnjem razgovoru smo — na željo, izraženo iz vrst čitateljev našega lista — opisali najhujšega sovražnika vseh vrst in sort detelje, to je predenico.

Motil pa bi se, kdor bi mislil, da je predenica edini neprijatelj in škodljivec detelje! Vsak izkušen kmet ve, da je vprav nasprotno res: da je namreč še cela vrsta rastlin, ki deteljo bodisi zajedajo, bodisi jo dušijo.

Najnevarnejši sovražniki detelje so, razen že opisane predenice: deteljni pojalknik, regrat, pirnica, osat, lepuh itd.

Osatu želimo posvetiti v prihodnji številki posebno razpravo, ker zasluži to — ne ker bi bil tega vreden, temveč ker je to potrebno zaradi njegove malopridnosti. Zato bomo danes vzeli v pretras po vrsti le ostale »sovražnike detelje«, opisali in kratko njihove življenjske navade, pa tudi uspešen način boja proti njim.

1. Deteljni pojalknik. (Der Sommerwurz).

Med ljudstvom ima ta deteljni zajedalec še razna druga imena, kot na primer: deteljni poletni koren, ježevka »svečnik« itd.

Vprav to poslednje ime, »svečnik«, ustreza najbolje podobi tega zajedalca. Vsakdo, ki se količkaj zanima za naravo, pa četudi ni kmet, je namreč gotovo že opazil na telejščih takole o Kresu, ko je prva košnja detelje že spravljena in je detelja spet že približno pol pedi velika, — čudne rastline, rjavormene barve, ki so zelo podobne voščenim svečam. Debela stebela so 15 do 30 cm visoka in nimajo nobenih listov. Rastlina zraste izredno naglo, takorekoč čez noč in takoj nato odpre tudi svoje cvete, nakupičene v dolgih, od stebra nekoliko temnejše barvnem klasu. Semena obrodi vsaka rastlina na tisoče — seveda, če jo prej ne uničimo.

Zakaj pa je potrebno, deteljni pojalknik skrbno zatirati na naših deteljiščih? Zato, ker je to rastlina zajedalka. To se pravi, da enako kot predenica tudi pojalknik ne trati svojega časa in življenjske moči s tem, da bi ril s koreninami po zemlji ter si trudoma lakal hrano. Čemu neki — ko pa je veliko bolj enostavno, naseliti se na koreninah detelje in se masiti s hrano, ki je že pripravljena. Zato pojalknik nima korenin, marveč samo nitke, s katerimi se vsesava v deteljne korenine. In ker si sam ne prideluje hrane, tudi listov seveda ne potrebuje. Vendar mu je vtisnjeno sramotno znamenje vseh rastlinskih lenuhov: ne sme nositi zelene obleke, ki je lastna vsem rastlinam ki si same pridobivajo svoj kruh, marveč rjavo kazniliško suknjo.

Na deteljišču, kjer se pojalknik razpase, tako da je videti na tisoče in tisoče »svečnikov«, je druge

košnje malo ali kar nič. Od pojalknika izsesavane deteljne rastline namreč v rasti zaostanejo, hitrje in včasih docela poginejo.

Vsak skrben kmečki gospodar bo torej, če zagleda pojalknik po prvi košnji detelje na svojem deteljišču, takoj vzel koso v roke in porezal glave vsem pojalknikom, preden dozori seme. Ker se more razmnoževati pojalknik samo s semenom, ga na ta način lahko uničimo.

Se bolj nevaren, kot na navadni detelji, je pojalknik na lucerni, kar nam bo razumljivo, če pomislimo, da naj bi živela vsaka rastlina lucerne vsaj 10 do 15 let. Če pojalknik že v drugem ali tretjem letu uniči del rastlin, je košnja vsa naslednja leta za toliko manjša. Zato pojalkniku na lucerni — ki ima sicer nekoliko drugačno latinsko ime in ga tudi po naše pravilno nazivamo: rdečkasti poletni koren — še posebno neizprosen boj! Edino dobro je to, da je ta pojalknik manj razširjen, kot njegov tovariš na domači detelji.

2. Regrat. (Das Pfaffenröhrlein).

Menda je to ime za rastlino, ki jo imamo v vseh naših krajih poznano, čeprav naštevajo prirodopisne knjige še celo vrsto drugih imen za ta plevel, ki pa ga vendar v zgodnji spomladi, dokler je še nežen in ne pregrenak, nabirajo za solajo vse gospodinje, ki si boljše solate ali ne znajo, ali pa ne morejo pridelati.

Regrat je sicer razširjen predvsem po travnikih, v prvi vrsti po takih prostorih, koder boljše trave ne morejo uspevati. Ker so tla pogosto poteptana. Spomladi je mnogokje vse rumeno od regratovega cvetja, iz votlih stebel pa si delajo otroci verige.

Ta rastlina, ki je sicer pridejku travnikov na škodo, a kljub temu služi ljudem v hrano in še otrokom v veselje, je vendar zelo, da celo najbolj nevaren sovražnik mladim deteljnim posevkom v prvem letu, tako posevku lucerne, kakor tudi drugim detelje ali travno-deteljnih mešanik.

Regrat ima namreč v zemlji prav močno, globoko segajočo koreniko, iz katere začne že zgodaj spomladi poganjati liste. Ker se regratovi listi razraščajo okoli korenike v poševni, včasih skoraj vodoravni legi, zastre vsaka regratova rastlina skoraj za ped velik prostor sveta. In medtem, ko na dobrih travnikih prerastejo bujnorastoče trave kmalu regratovo listje ter mu s tem omogočijo nadaljni razvoj (senca namreč regratu ne prija!), — so posevki detelj, prav posebno še lucerne prvo leto v veliki nevarnosti, da jih regrat uduši. V času namreč, ko mlade rastlinice lucerne šele poganjajo, se regrat že šopiri na površju ter jim zaslaja svetlobo.

Zato si zapomnimo: posevke lucerne in drugih trajnih detelj, kakor tudi deteljno-travnih mešanik

ZNANSTVO

Vulkani na soncu

* Japonci so letos uničili v Pacifiku že 600 sovražnih letal. Kakor je izjavil podpolkovnik Ušida...

* Moskva organizira »poljsko divizijo«. Vrhovni svet Sovjetske Unije je odredil postavitev »poljske divizije«.

* Eksplozivna nallivna peresa. Angleško-ameriški letalci mečejo na italijanska mesta, predvsem v Siciliji, nallivna peresa in svinčnike za lamenjavo min...

* Egipt se boji letalskih napadov. Minister za javno varnost v Egiptu je razglasil, da mora pridobiti dni biti v deželi vse budno in pozorno radi otokov Kreta in Dodekanex...

* Zoper vojne parazite. Madžarski minister notranjih zadev, dr. Franz Keresztes-Fischer, je izdal edikt proti vojnim zajedavcem...

* Bolgarska počastitev romunskega kralja Mihaila. Preteklo nedeljo je izročil posebni bolgarski odposlanec Tomenov romunskemu kralju...

* Slovaško-romunska kulturna pogodba. V Bukarešti sta preteklo nedeljo podpisala slovaški prosvetni minister Sivak in romunski minister za vigojo in bogočastje...

* Naslednik ameriškega generala Andrews-a. Kakor smo že poročali, se je ameriški general Andrews, poveljnik ameriškega letalstva v An-

L. 1940 so zvezdoslovci za sredo maja napovedali novo izredno skupino takozv. sončnih peg, katerih površina naj bi bila stokrat večja ko naša zemlja. Napoved se je izkazala kot točna. Za letošnji majnik pa se nam obeta ojačenje teh tudi za našo zemljo usodepolnih prirodnih pojavov. Med tem smo obogatili za eno veliko dozanje: pojavi na soncu, ki so že od Galileja dalje (l. 1610.) bili splošno znani pod imenom »sončne pege« niso sami na sebi vzrok...

Če se pa v te pojave še globlje zamislimo in si sonce predstavljamo kot središče našega svetovja, tedaj se nam ne zdi prav nič pretiranega, če si predstavljamo kar celo sonce kot en sam —

vulkan. In baš mi sodobniki smo svetsko zgodovinske priče brzokone najusodepolnejemu procesu, ki se odigrava na soncu in pod njegovim vplivom tudi na naši zemlji ter sploh v celem našem svetovju. Pri tej zamisli se nam kar vitno skrajšuje neizmerna razdalja od zemlje do sonca (150 milijonov kilometrov). In od tu dalje sonce tudi za delovnega človeka ni več le nebesno telo, ki nas zanima samo v toliko, v kolikor nujno potrebujemo njegove dobrine (svetlobo in gorkoto), marveč čim dalje bolj tudi občutimo, kakor da nam je sonce od Večnosti določeni naš Oče in naša Mati — torej da se tudi v nas nahajajo vse prvine sonca.

Vulkan na soncu in vulkan na zemlji je v bistvu enoinisto. Razlika je le v toploti, obliki in obsegu. Vse te razlike nam predločuje pogled na ogromno sončno gmoto (maso), ki je še vsa žareča in do milijonov stopinj goreča, dočim je naša zemlja le še neznaten drobec, na zunanje ohlajen in le še v svojem nedrju goreč. Iz tega nedrja se preko okamenele zemeljske skorje ali pa tudi izpod dna morja oglašajo naši (podzemski) vulkani ali ognjeniki. In baš sedaj imamo priliko zasledovati (človanje vulkanov na soncu in na naši zemlji. Od tod tudi še tom večji vpliv na celo naše in življenje v naravi.

glji, nedavno smrtno ponesrečil v letalu. Vojni minister Stimson je sedaj imenoval njegovega naslednika v osebi generalnega poročnika Jakoba Devers-a.

* Proslava francoske narodne svetnice Jeanne d' Arc. Preteklo nedeljo so v Vichy-ju na slovesni način proslavili znano francosko narodno svetnico Jeanne d' Arc. Ob pričetku proslave so počastili padle junake ob spomeniku padlih borcev v prisotnosti državnega poglavarja, maršala Petain-a. Zbrani so bili tudi vsi ministri in državni tajniki. Maršal Petain je prispel v uniformi. Nato se je vrnila svečana služba božja v navzočnosti maršala Petain-a, celokupne vlade in diplomatskega zbora.

* Akcija štedenja na Japonskem. Kakor je izjavil japonski finančni minister, je japonski narod prištedil izza pričetka vojne s Kitajsko 69.829.000.000 jenov.

* Italijanska hrabrost pred sovražnikom. Izza vstopa Italije v vojno pa vse do aprila 1943 je bilo v Italiji podeljenih 172 zlatih hrabrostnih ko-

lajn. To najvišje odlikovanje je prejelo samo 14 živih junakov ostale so sprejeli za padlimi junaki njihovi sorodniki. Železnih hrabrostnih kolajna je bilo deležnih 1373 borcev. Bronasto hrabrostno kolajno je prejelo 3991 častnikov, podčastnikov in mož. Vojnih križcev je bilo podeljenih 773 komadov.

* Popocatepetl bo bruhal? Po poročilih iz Mehike, se boji prebivalstvo glavnega mesta Mexiko-City bruhanja velikega ognjenika Popocatepetl, ki je bruhal zadnjikrat pred 200 leti. Del prebivalstva je že zbežal iz neposredne bližine ognjenika.

* Svoje življenje so darovali za svojo čast. Kakor poročajo nemški listi iz Rima, je v tej vojni padlo skupno 158 pripadnikov italijanskega ministrstva za afriške zadeve. Med njimi se nahaja 107 članov oklopnega zbora za Italijansko Afriko. Štirje pripadniki imenovanega ministrstva so prejeli najvišje odlikovanje: zlato hrabrostno kolajno.

- Kezze (w) — mačka
Kochschule (w) — kuharska šola
Kranke (m) — bolnik
Kritik (w) — kritika
Kulturfilm (m) — kulturni film
Kunst (w) — umetnost
Kurve (w) — ovinek
Militär (s) — vojaščina
Mitte (w) — sredina
Musiker (m) — glasbenik
Natur (w) — narava
Nägel (w) — nagelj
Obst (s) — sadje
Operation (w) — operacija
Ort (m) — kraj
Parlette (s) — prtilčje
Patient (m) — bolnik, pacient
Personenzug (m) — potniški vlak
Pflirsch (m) — breskev
Programm (s) — spored
Pulver (s) — prašek, smodnik
reich — bogat
Reihe (w) — vrsta
Rindfleisch (s) — goveje meso
Schauspieler (m) — gledališki igraler
schlimm — hud(oben), poreden
Schriftleiter (m) — urednik
Sitz (m) — sedež
Sperrsit (m) — zaporni sedež
Spielleitung (Regie) (w) — režija, uprava
stimmen — glasovati, strinjati se
Teich (m) — ribnik
telefonieren — telefonirati
Tischwein (m) — namizno vino
Trickfilm (m) — trikfilm
unbedingt — brezpogojno
treffen — srečati, zadeti
unübertroffen — neprekosljiv, -a, -e

- überhaupt — sploh, vobče
übrigens — sicer
Verzögerung (w) — zakasnitev, zamuda
vorteilhaft — koristen, ugoden
Warteraum (m) — čakalnica
Wochenschau (w) — tednik
Zeitgeschehen (s) — zgodovinsko dejanje

Redewendungen reka

am Lande — na deželi, na kmetih
um diese Zeit — ob tem času
an etwas (jemanden) denken — na nekaj (nekoga) misliti
von hier aus — od tu
auf Wiedersehen! — na svidenje!
in guten Händen sein — biti v dobrih rokah
das kann man wohl sagen! — to se pa lahko reče!
auf einen Sprung irgendwohin gehen — za trenutek nekam iti

Praktische Gesprächsübungen

- 1. Entschuldigen Sie bitte, wo ist das Postamt? Gleich da vorne das 5. Haus links.
2. Wer klopft? Es hat niemand geklopft.
3. Wer ist da? Ich bin es, Karl.
4. Ist der Landrat zu sprechen? Er hat gerade eine Besprechung, aber warten Sie 10 Minuten, dann werde ich Sie anmelden.
5. Kennen Sie diesen Herrn persönlich? Ja, ich kenne ihn schon sehr lange.
6. Was gibt's? Nichts.
7. Was sagen Sie dazu? Ich freue mich darüber.

- 8. Darf ich Sie bitten, mir die Zahnstocher herüberzureichen.
9. Bitte belegen Sie diesen Platz für mich.
10. Warum setzen Sie sich nicht? Ich stehe gerne.
1. Prosim oprostite, kje je poštni urad? Kar tu spredaj, 5. hiša na levi strani.
2. Kdo trka? Nobeden ni potrkal.
3. Kdo je tukaj? Jaz sem Karl.
4. Ali se lahko govori z gospodom Landratom (dež. svetnikom)? Ima ravno pogovor, toda počakajte 10 minut, potem vas prijavim.
5. Ali poznate tega gospoda osebno? Da, že prav dolgo ga poznam.
6. Kaj je? Nič ni.
7. Kaj pravite k temu? Veselim se tega.
8. Ali vas smem prositi, da mi podate zobotrebce.
9. Prosim rezervirajte (obložite) ta prostor za me!
10. Zakaj ne sedete? Rad stojim.

□ Reichsführer ff Heinrich Himmler je prejel najvišje hrvatsko odlikovanje. Kakor poročamo na drugem mestu, je Reichsführer ff in šef nemške policije, Heinrich Himmler, po svojem obisku na Spodnjem Štajerskem odpotoval v Zagreb, kjer ga je sprejel poglavnik dr. Ante Pavelić. Pri tej priliki je izročil poglavnik svojemu odličnemu nemškemu gostu najvišje hrvatsko odlikovanje: Veliki križ reda krone kralja Zvonimira s hrastovim tistom

ZANIMIVOSTI

Človek kot barometer

Kako vplivata vreme in letni čas na razpoloženje in zdravje

Da vplivata vreme in letni čas zelo odločilno na človekovo razpoloženje, je stara ljudska resnica. Tudi Eckermann navaja v nekem pogovoru z Goethejem pesnikove besede: »Pri visokem barometerskem stanju delam lažje nego pri nizkem; ker to vem, skušam pri nizkem stanju z večjim naporom izenačiti neugodni vpliv in to mi uspeva«. Rossini je najbolj komponiral v veliki vročini, zato si je daljal v sončnih dneh v Italiji prenašati klavir na vrt. Beethoven pa je imel hlad najrajši v svojem stanovanju si je daljal gornje telo oblivati z mrzlo vodo in to je spodbujalo njegovo veselje do dela. Nietzsche je bil hudo občutljiv za vreme; Goethe, da se povrnejo spet k njemu, pa je vsako leto trpel za »decembrsko nerazpoloženostjo«, ki se je zelo bal.

V novejšem času sta Danca Pedersen in Lehmann natančneje raziskala te sovisnosti med vremenom, letnim časom in zmogljivostjo. Dognala sta, da ne gre za vplive neke domišljije, temveč v resnici za redne spremembe v teku leta. V zimskih mesecih je zmogljivost v splošnem najmanjša, do julija in avgusta se dviga in doseže v septembru-oktobru svoj višek.

O tem ni pač nobenega spora, da vedro sončno vreme in čist zrak človeka bolj spodbujata nego »turobne« megle. Včasih vstajamo z bolno glavo in si ne vemo razložiti, od kod to, dokler ne opazimo, da je zunaj pravo »pasje vreme«.

Med živčnimi ljudmi je naravno posebno mnogo takšnih, ki vremenske prilike nanje posebno močno učinkujejo. Ljudi, ki so za vreme še posebno dovzetni, najdemo zlasti mnogo med severnjaki in sicer so za čudo moški k temu bolj podvrženi nego ženske, odrasli bolj nego otroci, mestni ljudje bolj nego deželan. Posebni znaki teh ljudi v slabem vremenu so: splošna dražljivost, nemir, pobitost, neveselje do dela, nespečnost, šumenje v ušesih, omedlevica, glavobol, bijuvanje, motnje v delovanju srca in prebavil. V ameriških tovarnah so statistično dognali, da pada zmogljivost v »slabih« dneh do 10 odstotkov, isto tako so v bančnih zavodih ugotovili jasno zvezo med vremenom in kopičenjem računskih napak.

Prav tako vemo že davno, kako učinkuje začetek pomladi na človeško naravo. Govorijo celo o pravi »pomladni krizi«. So dnevi, ko na naravnost neumljiv način narase število samomorov, nenravnih zločinov, duševnih obolenj in ko tudi drugače povsem pametni ljudje počenjajo hipoma vsakovrstne neumnosti. Posebno v dnevih, ko veje zloglasni južni veter, se kopičijo takšni primeri, otroci, zlasti dojenčki, pa postanejo naravnost bolni.

So ljudje, ki nosijo naravnost »barometer v svojem telesu«. Vremenske spremembe čutijo že v naprej z bolečinami v udih in starih ranah. Drastičen primer za to nam proužijo revmatiki. Nekateri čutijo takšne bolečine celo v udih, ki jih — sploh nimajo več, ki so jim bili amputirani. Posebno dobro čutijo ljudje v naprej nevihte. Nekateri zapadejo v prava stanja strahu, ki se pa ob izbruhu nevihte večina izgubijo. Takšni pojavi se kažejo zelo izrazito tudi pri živilih in na tej podlagi sloni cel sistem napovedi vremenskih preobratov.

De Rudder in Jacobs govorita o »meteorotropskih boleznih«, o boleznih, ki so v vidni zvezi z vremenom. Neka' oblika krčev se pojavlja vedno sporedno z vdori mrzlih valov. Znano je nadalje, da narase tudi število porodov sporedno z ogretjem in da se zelo zmanjša z vdori hladnega zraku. Krivulja porodov sledi krivulji zračnega pritiska, pri čemer se kaže, tudi močan vpliv temperaturne krivulje; na isti način sledi tudi krivulja smrtnih primerov krivulji temperature.

Tako vidimo, da je človek silno odvisen od velikih dogajanj v naravi, pa čeprav se je še tako osvobodil njenih sil. Vprašanje je, kaj povzročajo prav za prav te pojave. Nekateri navajajo kot vzrok zračni pritisk, vlago, temperaturo, vetrovnost — drugi spet zračno električno napoljenost, radioaktivnost, množino kisika v zraku. Resnica bo pač ta, da vplivajo vse te stvari in sicer ne kot pravi vzroki za nastop nerazpoloženja ali bolezni, temveč le kot njih sprožilci. Organizem

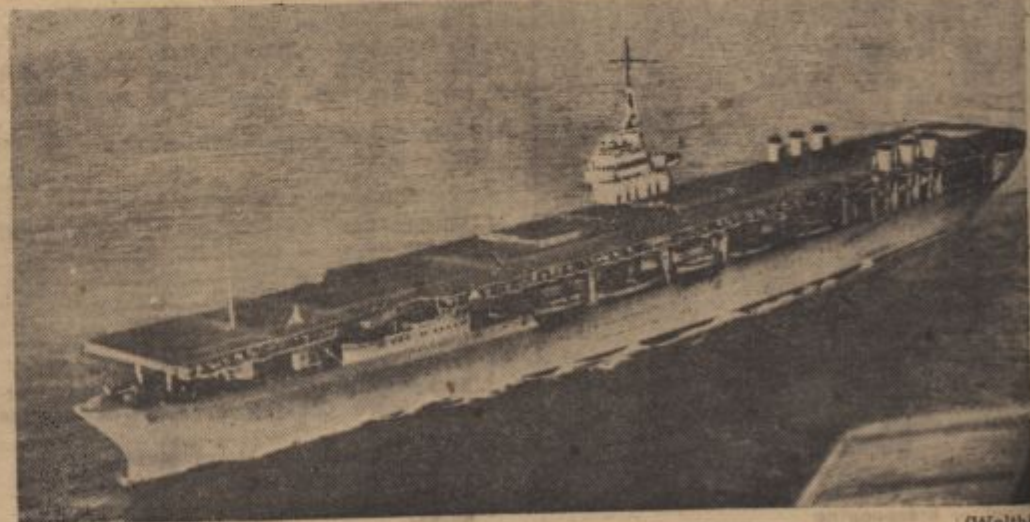
(Scherl-Bilderdienst.)

So tief versinken die braven Gäule oft im Schlamm der Ostiront.

mora imeti že sam pogoje za to nerazpoloženje ali bolezen v sebi, ki ju potem ti vremenski vplivi spravijo do izbruha. Še najbolj gotovo je, da ima pri tem elektrika največjo vlogo, kajti edino na ta način si lahko razložimo vpliv vremenskih sprememb na daljavo, to, da organizem reagira nanje, še preden so prav nastopili ali med tem, ko so še nekje daleč od njega. S tega stališča bi dejali, da povzročajo spremembe v zemeljski atmosferi spremembe v električnem ravnotežju zračnih mas, ki nas obdajajo in te motnje doznava vegetativni živčni sistem (živčevja, ki ni odvisno od naše volje), na kar se sprožijo navedeni pojavi v organizmu.

Takšne zveze bodo obstajale tudi za takozvane sezonske bolezni, med katere je prištevati v našem pasu posebno driske pri dojenčkih, črevesna katarja, tifus in paratifus (v poletnih mesecih), davico, hripa, malarijo, rahitis, angine, epileptične napade (v prehodni dobi od zime do pomladi) itd. Te bolezni dajejo prednost vsaki svojemu določenemu letnemu času, pri čemer opažamo neki višek v prehodni dobi med zimsko in pomladjo in drugi, dosti nedolžnejši višek v poletnem času.

Pravih zaščitnih sredstev zoper neugodje in bolezni, ki so v zvezi z vremenom, še nimamo, in nam ostane večinoma le to, da se pred njimi pazimo. Posebno v prehodnih časih bi morale osebe, ki so podvržene vremenskim vplivom, paziti, da se neugodnim vremenskim prilikam čim manj izpostavijo in da si okrepijo telo. Če bodo imele končno vedno še to pred oči, da je le vreme krivo njihovega začasnega stanja, tedaj ga bodo lažje prenašale in se ne bodo dale po njem pripraviti do kakšnih neumnosti.

Der versenkte amerikanische Flugzeugträger »Rangers«.

GOSPODARSKI DROBIZ

× Nahajališče fosfata v Svici Blizu industrijskega kraja Auberson v občini Saint Croix v Svici, so v višini nad 1000 metrov izsledili nahajališče fosfata. Rudninska plast je ugotovljena v debelosti dveh metrov ter se vleče dva kilometra daleč. Po mnenju strokovnjakov bi se dalo letno pridobiti in predelati 1 milijon fosforne kisline, to se pravi 500 tisoč ton superfosfata z 18% fosforjeve kisline.

× Nemško-italijanska gospodarska literatura. Za pospeševanje nemško-italijanskega sodelovanja v gospodarski publikaciji je nedavno izšla prva številka nemške izdaje »Economia Fascista«. Ravnatelj časopisa je bivši italijanski minister za devize Riccardi. V vodilnem odboru so zastopani vplivne osebnosti nemškega in italijanskega gospodarstva. Našemu zastopstvu načeljuje Reichswirtschaftsminister Funk.

× Šota vedno bolj pridobiva na vrednosti. Za pred vojno je bila šota do neke meje surovina za pridobivanje nekaterih stranskih produktov. Danes se šota preko koksna uporablja za kurjavo in pogon motorjev. V veliki meri se koks iz šote uporablja tudi za pogon generatorjev in se je pri tem izkazalo, da so generatorji za uporabo koks iz šote bolj enostavni in cenejši v konstrukciji kakor generatorji na lesni plin.

× Španija je največji pridelovalec olivnega olja. Olivno drevo je doma najbolj v deželah, ki ležijo ob Sredozemskem morju. V Evropi je Španija dežela z največjim številom olivnega drevja. Največje tozadavne nasade imajo Španci v pokrajini Andaluziji, kjer pridelajo od enega drevesa po 13 do 68 kg olja. V normalnih časih računajo, da se na hektarju pridelata 1,85 dvojnih centov olja.

× Iz trstike izdelujejo umetno svilo. V japonskih tovarnah celične volne v Mandžuriji, je uspelo iz trstike izdelati umetno svilo. V to svrhu izkoriščajo njive trstike, ki ležijo ob ustju reka Liaoho, kjer dosežejo te rastline med oktobrom in januarjem dvometrsko višino. Če se to dva metra visoko rastlino obreže, raste, ne da bi bilo treba kaj delati ali dodajati do prihodnjega leta, zopet za dva nova metra v višino. Na hektarju dobre žetve se nakosi 3—7 ton. Od tega je ena četrtina uporabna. Tovarne izdelajo dnevno 20 ton polfabrikatov za izdelavo umetne svile. Izum je seveda patentiran ter so v to svrhu izgradili štiri nove tovarne te vrste.

* Mannerheim se je vrnil zdrav in okrepan v Jomovino. Finski maršal Mannerheim se je s posebnim letalom vrnil iz Svice, kjer je bil na štritedenskem zdravljenju obojestranskega vnetja pljuč. V njegovem spremstvu je bil njegov osebni zdravnik in njegov adjutant. Mannerheim je glasom uradnega poročila popolnoma okreval ter je avtomatično prevzel zopet vrhovno poveljstvo finske oborožene sile. S tem so razpršene vse lažnjive vesti, ki jih je sovražno inozemstvo širilo o osebnosti tega odličnega generala.

* Zedinjene države so najele v Costarici 10 tisoč hektarjev zemlje za dobo 25 let. Baje namrečarajo na dotični ploskvi gojiti in pridelovati kinin.

Heirat

12

Alleinstehende berufstätige Frau mit eigener Wohnung wünscht Ehebekanntschaft eines braven, herzenguten, sicherangestellten Herrn bis 50 Jahre, der sich nach stillem, friedlichem Heim sehnt. Zuschriften unter »Einsam 43« an die Verwaltung. 35-12

Funde-Verluste

13

Sonntag, den 9. Mai, Herrenbrille verloren, f. nah und fern zu sehen, einf. hell, von Felberinsel bis Gamsergraben, zwischen 12—16 Uhr. Abzugeben gegen gute Belohnung: Laufenberg, Gams 6. 347-13

Kriegswitwe verlor auf dem Wege Feistritz, Lembach, Brunndorf, Armbanduhr, welche teures Andenken ihres gefallenen Mannes ist. Der ehrliche Finder wird gebeten, selbe gegen Belohnung in der Verw. d. Bl. Marburg/Drau, abzugeben. 346-13

Verschiedenes

14

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute. Marburg/Dr., Mellingerstraße 3 Achtung! Modellabnahmen für Prothesen und orthopädische Apparate finden wegen Personalmangel in Marburg jeden Freitag ganztägig statt. 14

Bandagen aller Art, sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist, Marburg/Drau, Herrengasse 5. 237-14

Tausche Zuchterkel für Schnittholz. Brauche 6 m lange und 12 cm dicke Pfosten, für eine Raumgröße 6x6 m². Anzufragen: Macher Franz, Lendorf 33 bei Marburg. 349-14

Zimmermann Georg übernimmt Scheren, Rasiermesser usw. zum Schleifen und Schirme zum Reparieren. Marburg/Drau, Vickinghofgasse Nr. 5. 350-14

Guter Apfelmost wird für Weingartenbindströh eingetauscht. Anfr. bei F. Matiaschitz, Landwirt Ranzenberg (früher Pöbnitz). 348-14

Kaufe

Bienenschwärme
jede Anzahl 311
Alois Klupitsch, Stadlberg 98
Post Pettau

Ein kleiner Vorrat ist besser als gar keiner! Auch von der zugehaltenen Eiermenge läßt sich ab und zu ein Ei erzüchten. Das selbe in

Garantol

eingelagert werden! Die kluge Hausfrau weiß schon was helbi!

Garantol konserviert Eier über 1 Jahr!

Wiener Lorelei Cosan pflegt!

Gegen Oidium / Aescherich

COSAN

kolloidaler flüssiger Schwefel
Bewegung durch Mandel und Gossypolzusätze
J. D. Riedel - E. de Haen A.-G. Berlin

Amtliche Bekanntmachungen

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

Anordnung

über die Durchführung der Bodenbenutzungserhebung 1943 in der Untersteiermark

Die Kriegswirtschaft erfordert eine zuverlässige Feststellung der landwirtschaftlichen Bodenbenutzung:

- Auf Grund der mir erteilten Ermächtigung ordne ich an:
1. Die Bodenbenutzungserhebung ist im Mai 1943 unter Leitung der Bürgermeister durch Gemeindekommissionen durchzuführen, die sich für jede Katastralgemeinde einer Unterkommission bedienen.
 2. Jeder Inhaber eines land- und forstwirtschaftlichen Betriebes ist verpflichtet, den mit der Durchführung der Bodenbenutzungserhebung beauftragten Organen die erforderlichen Angaben wahrheitsgemäß, vollständig und fristgerecht zu machen.
 3. Zuwiderhandlungen, insbesondere falsche Angaben, werden nach Nr. 9 meiner Verordnung vom 14. April 1941 bestraft.

Graz, den 27. April 1943. 82-5

In Vertretung: Dr. Müller-Hacius

Die Obst- und Weinbauschule Marburg/Drau.

in der Untersteiermark hat die Aufgabe, Betriebsführer gemischter landw. Betriebe mit vorherrschenden Obst- und Weinbau auszubilden und sie zu aufrechten deutschen Menschen zu erziehen. Mindestalter 15 Jahre. Die Ausbildung ist eine praktische und theoretische. Große Reb- und Obstanlagen, Gemüsebau, landw. Betrieb. Schulbeginn am 15. September, Eintritt schon am 20. Juli möglich. Auskünfte erteilt die Anstaltsleitung. 336

Der Leiter der Obst- u. Weinbauschule Marburg/Drau.

Anzeigen

im »Stajerski Gospodar« sind erfolgreich!

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Drau), BURGPLATZ 1

Der Hochtourist

mit JOE STUCKEL, TRUDE HESTERBERG, JOSEF EICHHEIM, CHARLOTT DAUDERT.

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Kaufe altes, gut erhaltenes Damenfahrrad. Zuschriften mit Preisangabe an Bellinz Alois, Rheinhausen, Mörserstr. 166a, Kreis Mörs. 351-4

Ameiseneier, Arnika

sowie alle Heilkräuter kauft laufend jede Menge 189

W. GREMSE Kräuterdrogeriehandlung GRAZ, GARTENGASSE 23

NEUES Pulver für den Wuchs und für die Mastung der Schweine **REDIN**, mit garantiertem Erfolg!

ZENTRALDROGERIE EMIL THOP 86 Marburg / Drau, Herrengasse 33

Danksagung

Für die vielen Beweise der innigen Anteilnahme, die uns anlässlich des allzufrühen Hinscheidens unseres lieben Gatten, bzw. Vaters, Bruders, Schwagers, Herrn JAKOB KRANER, zuteil wurden, sowie für das zahlreiche Geleite und die vielen Kranz- und Blumenspenden, danken wir allen Freunden und Bekannten. 337
Ober-Radkersburg, den 7. Mai 1943.
Familie KRANER.

Das Inhaltsverzeichnis

mit zeitlicher Übersicht und Sachverzeichnis zum

Verordnungs- und Amtsblatt

des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark 1941—42, Nr. 1 bis 107, ist erschienen und zum Preise von 80 Rpf. erhältlich und zwar beim Schalter der Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H., sowie bei den Geschäftsstellen der »Marburger Zeitung« in Cilli, Marktplatz 12 (Fernruf 7), und Pettau, Ungartorgasse (Herr Georg Pichler).

RAIFFEISENKASSE MARBURG/DRAU

HERRENGASSE

FERNRUF: 24-53

SCHULGASSE

im Gebäude der früheren Untersteirischen Volksdarlehenskasse

131

Verzinst die Spareinlagen und Einlagen in laufender Rechnung nach gesetzlicher Kündigung und laut Vereinbarung Gewährt Darlehen: kurz-, mittel- und langfristige auf Bürgschaft und Intabulation, sowie Kredite in laufender Rechnung